

Opis bitwy wiedeńskiej w liście księcia Jana Jerzego II* do elektora brandenburskiego Fryderyka Wilhelma, 13 września 1683 r.

Gdy wczoraj rano około godziny 8 cała armia przeszła przez Las Wiedeński i weszła na wzgórza z winnicami, musiało zaraz dojść do bitwy, ponieważ nieprzyjaciel ruszył ze swego obozu aż prawie do Kahlenbergu, gdzie wkrótce doszło do pierwszych utarczek [...]. Ponieważ jednak cała nasza piechota licząca 37 tysięcy ludzi i artyleria 130 sztuk ze wszystkich stron strzelała, nieprzyjaciel został odrzucony aż do Nussdorfu*. Król polski miał prawe skrzydło i 30 chorągwi husarzy, którzy nie mogli być już pięknie umundurowani; lewe skrzydło wzdłuż Dunaju mieli cesarscy, z którymi łączyli się Sasi; do Polaków Bawarzy, a w środku Szwabi, Frankończycy i Dolnoredni. Król polski miał naczelne dowództwo i był wszędzie, gdzie toczyła się największa walka; przy zamieszaniu boju wysłał 6 chorągwi husarzy księciu lotaryńskiemu* na jego lewe skrzydło [...].*

* Jan Jerzy II – książę Anhaltu-Dessau, wysłannik elektora brandenburskiego Fryderyka Wilhelma do cesarza Leopolda I

*Kahlenberg (czyt. kalenberg) – wzgórze w Lesie Wiedeńskim, miejsce dowodzenia Jana III w czasie bitwy pod Wiedniem

*Nussdorf – miejscowość pod Wiedniem

* książe lotaryński – książę Lotaryngii Karol V Leopold, dowódca wojsk niemieckich w bitwie wiedeńskiej

J. Wimmer, *Odsiecz wiedeńska 1683 roku*, Warszawa: Demart, 2008, s. 95.

Praca z materiałem

1. Opisz, w jaki sposób przedstawiono w źródle udział wojsk polskich i Jana III Sobieskiego w bitwie pod Wiedniem.
2. Podaj, jakie wojska oprócz polskich walczyły w armii sprzymierzonych z tureckim najeźdźcą.
3. Korzystając z wiedzy pozaźródłowej, ustal, kto dowodził armią turecką i jakimi dysponował siłami.